

Rijkswaterstaat Midden-Nederland

Zuiderwagenplein 2
8224 AD Lelystad
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088-7973700
F

www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

Romana Oosterbeek
Projectondersteuner
Afsluitdijk

T 0611526498
Projectondersteuner
Afsluitdijk

Datum

27 juni 2018

verslag

Stakeholdersbijeenkomst Afsluitdijk

Omschrijving	Toelichting ontwerp Afsluitdijk
Datum bespreking	18 mei 2018
Deelnemers	Stakeholders Afsluitdijk

Inleiding

Vrijdag 18 mei presenteerde Levvel, het consortium dat de dijk aanpakt, het ontwerp aan omwonenden en stakeholders in Den Oever. Welke plannen liggen er en wat betekent dit voor direct omwonenden? Dit werd toegelicht door Danneke Heiligers, omgevingsmanager van Levvel en Carlos Mollet, projectdirecteur van Levvel.

Petitie tegen bomenkap Den Oever

Voordat de bijeenkomst begon werd de petitie tegen bomenkap bij Den Oever aangeboden door Landschapszorg Wieringen aan Rijkswaterstaat en Levvel. Afgelopen maanden verzamelde de Stichting 975 handtekeningen. Het consortium Levvel heeft dit signaal meegenomen in het ontwerp voor de Afsluitdijk en zal voor het energieneutraal maken van de Afsluitdijk een zonnepark realiseren zónder bomenkap. Het artikel vindt u [hier](#).

Vragen en antwoorden

Hieronder leest u een beknopt overzicht van vragen die tijdens de bijeenkomst werden gesteld met daarbij de antwoorden. De presentatie vindt u [hier](#).

- Hoe hoog en breed wordt de dijk? Daar wordt namelijk maar weinig over gesproken. *De dijk wordt tussen de 15-20 meter breder en circa 2 meter hoger.*
- Wat gebeurt er met de bunkers bij Den Oever? *Deze blijven staan.*
- Kan er broedgelegenheid worden gecreëerd voor schaarse vogelsoorten zoals de strandplevier? *De vraagsteller wordt bedankt voor de suggestie. Levvel neemt dit mee. Ecologie heeft sowieso een plek gekregen in het ontwerp van Levvel. Zo realiseert Levvel de opening in de Afsluitdijk voor de Vismigratierivier, worden visvriendelijke pompen toegepast en wordt de groei van zoutminnende vegetatie op de dijk gestimuleerd.*

- Hoe worden de Levvel-blocs vastgezet zodat ze niet wegspoelen? *De stenen worden met een dakpanconstructie op elkaar geplaatst.*
- Zijn de Levvel-blocs niet té zwaar? *Nee, de blokken moeten zwaar genoeg zijn voor een 'superstorm'. De blokken zijn getest met golfcondities van zo'n superstorm.*
- Kan het zand van de dijk niet wegspoelen? *Nee, de constructie is zo opgebouwd dat dit wordt voorkomen.*
- Er wordt een nieuw fietspad aangelegd aan de Waddenzee-zijde. Wordt er onderzoek gedaan naar de veiligheid van fietsers bij zware weersomstandigheden? *De inrichting van de fietspaden moet nog worden besproken met de fietsersbond. Daarnaast blijft het fietspad aan de binnenzijde bestaan. Naar verwachting komen de fietspaden bij de knooppunten weer bij elkaar en kun je daar een keuze maken van welk fietspad je gebruikt maakt.*
- Er worden nieuwe spuikokers ingebouwd zodat er meer water met natuurlijk verval kan worden afgevoerd. Hoeveel procent van de tijd zullen deze schuiven open staan en zijn de schuiven tussen de complexen zichtbaar? *De meeste tijd zal er in ieder geval één set met schuiven open en dus zichtbaar zijn.*
- Blijven de fietsbruggen over de snelweg dezelfde hoogte? *De hoogte van de bruggen blijft ongewijzigd. De bruggen krijgen wel een zwaardere constructie.*
- Hoe breed wordt de coupure (opening in de dijk) van de Vismigratierivier? *De breedte wordt 12 meter.*
- Er komt een groot ketenpark voor kantoor- en bouw personeel bij Den Oever. Komen wij Den Oever nog wel fatsoenlijk in en uit? *Ja, er komt parkeergelegenheid bij de keet. Daarnaast komt er een accommodatie om te overnachten voor kantoor- en bouw personeel in de vorm van een woonschip. Voor het vervoer tussen de keet en het schip worden pendelbusjes en fietsen ingezet.*
- Aan de Waddenzee-zijde groeit er op de bekleding van het dijklichaam een beschermde plantsoort namelijk zeekool. Wat doen jullie om deze te behouden? *Het dijklichaam krijgt nieuwe bekleding. In de Levvel-blocs zitten openingen die ruimte bieden voor het ontstaan van flora en fauna. Zaad van huidige zeekool wordt afgevangen en gezaaid in de openingen van de Levvel-blocs.*
- Wordt er rekening gehouden met electriciteitsaansluiting ten aanzien van de grote pompen bij Den Oever (o.a. piekverloop en redundantie)? *Ja, Liander is bezig met aansluiting van een hoogspanningskabel tot Den Oever van 20 MVA. Deze word redundant uitgevoerd en is ruim voldoende voor piekinzet van de pompen.*
- Wordt er een elektriciteitskabel doorgetrokken naar het Monument? *Nee, er wordt wel gekeken naar een duurzame oplossing (zelfvoorzienend).*

- Er komen twee jaartallen terug in de presentatie. De ene keer is de dijk veilig tot 2050, de andere keer wordt er gesproken over 2100. Kunt u dat uitleggen? *De dijkbekleding wordt veilig gemaakt om het tot tenminste 2100 vol te houden. In 2050 kan met een relatief simpele ingreep (binnenkant dijk aanpassen om meer overslag toe te staan) de dijk aangepast worden om tot 2100 te voldoen. Deze manier van dijken versterken noemen we adaptief Deltamanagement. Op deze manier kan er beter ingespeeld worden op de onzekerheden o.a. ten aanzien van klimaatverandering.*
- Elk Levvel-bloc zal een chip bevatten. Hoe wordt dit gemonitord? *De chip bevat gegevens voor inspectie en onderhoud. Zo kan onder andere herleid worden wanneer het blok geproduceerd is. Na elke storm vinden er visuele inspecties plaats.*
- Er wordt een fabriek in Harlingen gebouwd voor de productie van 75.000 Levvel-blocs. Hoe duurzaam is de opbouw van een fabriek die maar 3 jaar in werking is en daarna weer wordt afgebroken? *De fabriek is demontabel. Daarnaast wordt gekeken of bedrijven in de omgeving het pand of onderdelen daarvan willen overnemen.*
- Waar en wanneer wordt er gestart met het plaatsen van de Levvel-blocs? *De planning is om in het midden van de dijk te starten met plaatsen. Er wordt gewerkt in werkvakken van maximaal 8 km. Na een werkvak moet er altijd een bepaalde afstand zijn waar normale omstandigheden zijn (geen werkzaamheden).*
- Het ontwerp laat zien dat niet alle vissers hun visstek behouden. Klopt dat? *Dat voelt wel tegenstrijdig. Aan de ene kant creëren jullie met de werkzaamheden werkgelegenheid. Aan de andere kant verliezen mensen hun werkplek. Ja, dat klopt. Een aantal plekken komt te vervallen. Alle vissers zijn in beeld bij Rijkswaterstaat en Levvel. Binnenkort wordt er met elke visser een gesprek gevoerd.*
- Wie gaan gebruik maken van de woonboot? *Een mix van kantoor- en bouwpersoneel zal regelmatig overnachten.*
- Welke oplossing is er eigenlijk voor de knelpunten van de draaibruggen? Kan er geen naviduct komen? *Wij begrijpen deze vraag maar al te goed en is ook vaak gesteld. Een naviduct behoort helaas niet tot de mogelijkheden. Jaren geleden is er gerekend door het Centraal Planbureau. De conclusie is dat de investering en (matschappelijke) opbrengsten van een naviduct niet tegen elkaar opwegen. De A7 is een veelgebruikte weg maar de verkeersintensiteit is alsnog niet hoog genoeg om hiervoor miljoenenbudget (circa 500 mln.) vrij te maken. Er zijn maatregelen getroffen waaronder de inbouw van koelinstallaties bij de draaibruggen zodat de brug minder uitzet met warm weer. Dit heeft geleid tot minder storingen. De draaibruggen zijn geen onderdeel van het project Afsluitdijk maar hebben de volste aandacht binnen Rijkswaterstaat.*